

„СВОБОДА“ (LIBERTY)

Published weekly except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J. Owned by the Ukrainian National Association, Inc. Edited by Editorial Committee.

Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914, under the Act of March 8, 1879. Postage for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 21, 1918.

Subscription Rates Table with columns for PEREPLATKA (Foreign) and ПЕРЕКЛАДКА (Domestic) and rows for One year, Six months, Three months, and Single copies.

Address: „СВОБОДА“, 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

СВІТЛА І ТІНІ

В українсько-американське народним життя переважає світ та теміа, що живе традицією старого краю та ідеалами рідної землі, з якої черпає життєву силу та плід духа.

Але й ті ветерани не є нічим іншим, а тільки людьми. Від десятиліття не бачили вони рідної землі, а жемчужні тьмяні спомини, писемна віда рідної та знайомих та тим, що приносять їм більшу іррадію, як віда рідної землі.

Американські Українці живуть тут світлою минушиною історією козацьких часів як і геройськими вчинками нашої нації у послидові десятиліттях. На всіх віках у всіх промовах чуємо про ті геройські часи, про подвиги і самопожертву нашої нації.

Тим то з нетерпеливою ожедиемою все нових вістий з краю. Ми раділи, щоби вони були яркі і світлі, щоби давали нам все свіжий матеріял, який можна би піднести нашу еміграцію до світляних вчинків.

Тим разом будемо говорити тільки про одну таку тину, і саме про т. зв. „Хлібаїле“. На нинішні мисли подаємо далі (в його сфюкціоналі) статті з львівського щоденника „Діло“ на загальному „З кертичних хор“, в яких говориться про скляння „Першого Селянського Конгресу“ до Станіслава. Акція та ведена польським урядом і за польськ гроші, але при допомозі українських хор, во веде її бувший визначний діяч національної партії др. Северин Данилович.

Це є єстиче мисля світла ідея але яка ж тина, яка покриває її глянцями розкоші. Не хочемо її одначе пропустити і наведемо її як і вкази, світлі події. Ми певні, що хоч маємо в наших руках армійські, Юлія, що за маршир грім запроудуть свою совість і марш, наш народ як шість, даєшній від той гилоти.

В Станіславській раддала тому сім літ Українська Національна Рада, що видавала законів від імені Західно-Української Народної Республіки. Тепер будуть там радити малопольські мисльороби, але наші зрадники в імені і за гроші польської держави. В той то спосіб зрадники Польща кажу традицію і в історію, але від своєї данної методи: Пушчиз Русна та інше.

З КЕРТИЧНИХ ХОР

Наступ на моральний фронт. — „Селянський конгрес“ під омофором дефеанців і проводом „Паста“, — Нічменна робота покидає громадянства. — Станімо на сторожі.

Відваля да наступ на наш моральний фронт. Відваля всі темні сили при допомозі всяких хістерів і „політичних“ кертичників схилюються дліратися до нашого селянства, щоби дрібними обіцянками господарського характеру зломити його моральну миль, розбити його етичний силу, розвалити і так моральною одлетре запрятати до цього воєа, як німу тварину. А ведеться той наступ всіма можливими способами і засобами. Брехня, наклеп, інсинуації, обіцянки допомоги, подачок, перекупство, заложування, — все те використовується, щоби тільки осягнути намічену мету, щоби в кожному селі повторити свої „чечки“, щоби нас роздвоїти, пустити брата на брата, щоби відирати селянство від своєї інтелекції і таким чином над ним всевалядо закарнувати.

Чи треба пригадувати передвоєнні спроби і захопи подольської-вшехпольської „Ради Народової“ і видавничого невіді редакцією В. Демичука „Руського Селянина“? Та перешкодило бун тьляки ора Демичука, а від 1919 р. вимозжило їх безакції. Як кертичні сі своїм хор або щурі з канала сусупіть на жибр. Забувши на людську гідність, а не раз і на своє минуле, ласі на наживу, кидалися вони на морально цінний моральний фронт нашого громадянства, в першу чергу нашого селянства. Бож їх хлібадовці ставили їм як conditio sine qua non відірвання селянства від інтелекції, підніження його своєю вплива і наказам, мезурення його в салпу, темну масу, пригожу на погній для розросту польщини. Адміністрація, організації народові, дефеанці, і вітосіть подали собі руки, щоби моральний фронт нашого селянства зломити.

Всі ретпильки, як „Пробій“, „Обнова“, „Рідний Край“, „Хлопська Правда“, „Радикальний Голос“, „Право Народу“, „Ново Діло“), — всі вони тьляки обкружували інтелекцію, по святотських обкрудали з чотири народних діячів, обічували своєю блато від сильних світа сього), щоби тьляки розбити наш одностій фронт. Демичука, Твердохліби, Курдикини, Лавруки, Ількові, Залучки, Ольхові, Якевичі та і інші за культурні „робітники на ниві деморалізації“ творили ту пробою чорну сотину, яка мала розбити селянський табір.

Одначе всі вони в короткім часі мислили відійти в глухе забуття, бо народно-селянський фронт не подався. Та вороги нашого народу не втратили ще надії на осягнення своєї мети. На місце одних наймитчів, які вже вважали недосвідченими, покликани старого, досвідченого Даниловича. Цей колішній світов радикальний парті, один з і основників, довголітній духових провідників, збожеволів на старість. Кажемо: збожеволів, бо тьляки тим можна пояснити собі його теперішню де-моралізацію „депутатів“. Від усіх попередніх „депутатів“ він усе правду кажучи — не багато мав. Тьляки во вимагали, (хвіа крию одного Мико. Яковца, який „на жваля“ — в своїй дегендушності і етичний запущеності покривля члвію спеціфичного польоніфіцтва, зведення на манівці покутими „Метістофеміям“, так марно проциривши своє ія і своє культурне надбання), але до Даниловича мусьть бути приноворювані інші мисльороби і інші критерії.

Чез не зауважувати тин, видобутий зі сусупільної ниви, але діля, колісь нині великих ідей. Значинне потоптання праці цієї „СВОБОДА“

СЕКРЕТАР ДЕЙВІС ПРО ЕМІГРАЦІЮ.

В своїм звіті перед Конгресом секретар Дейвіс, як шеф Федерального Іміграційного Бюро подає салудуючі факти іміграційного бюро в останній році (по кінець червня 1925).

Введення в життя іміграційного закону з дня 1 червня 1924 року спрощило те, що герцою квота імігрантів була дуже швидко вичерпана. Як відомо, новий іміграційний закон зменшив число допущених імігрантів з трох до двох відсотків числа пробувочних вже в Америці їх земляків і окрім того за підставою обкружування імігрантів кожної країни, які жили в Злучених Державих в 1890 році. А що масова іміграція з Італії, Середньої і Східної Європи почалася аж після 1890 року, тому і дво-процентова квота нового закону значно знизала число імігрантів з тих країн.

В останнім фискальним році (від 1 липня 1924 до 30 червня 1925) прибуло до Злучених Держав 294,314 імігрантів, які привезли з собою 22,357,977 доларів, так що на кожного імігранта припадало \$100 на голову. З того числа 102,611 то є 35 відсотків привезли з собою менше чим \$50. 153,020 приїхало на свої кошти, 135,769 на кошти своїх рідних з Америки. До рідних і своїх привіло 224,325 імігрантів, до привітелів 28,256, а таких, що не мають ні рідні ні знайомих в Америці, приїхало 41,734.

З прихавших імігрантів не допущено трохи більше як півтора відсотка (менш більш чотириох з кожної тисячі). Причин неадопущення, ті, що предалося іміграційний закон: умовні слабости, туберкульоза, зарази і т. д. В більшості випадків звинувачення імігрантів, що не могли бути допущені. Ті самі корабельні компанії перевезли рідше деяке число імігрантів, які не мали вже американського консула. Зроблено близько тисячі карних справ за порушення іміграційного закона ко окремі секції, відлучаючі сідану Волінь от, Оскіжюво, західну Волінь Горемці, Холмшину і Пільнаша кос Антонові Васильчюкові, а Галичину Сев. Даниловичеві. Всі ці секції селянською фронтом відвадно обстрілюють, менші отамами від деморалізації вже пробували втратити, вже відбув свій зід Оскіжюво і Гереміка, вже скликували „господарський народ“ А. Васильчюкові, а тепер підтовляє Данилович з серії штахоб не моральний наступ. А і штабу мислю йому „позавидувати“ Крим репрезентата румуноської сігурації і польської дефеанції, виступають та предстванники рідних професій. Перде кількома днями приваєва перед одним з громадян „Св. Пропору“ належить він і якийсь Ченіпа. На склянки нам відомо цей о. Амброж, людина перекверта жваво неугодо, алкоголь, судом признаний невідповідним на свої вчинки, едсусупендований в станіславській дієцезії. Тепер — по його власним словам — за польськ горой займається він ширенням „архидювої унії“ на північно-західній українській національній території та „редагування“ хлібадовської газети в Станіславові.

І цей то штаб під проводом старого Даниловича скакує на 30 січня 1926 „Селянський конгрес“, щоби проломити і зломити моральний фронт нашого селянства.

ХТО МН Є? Горє тому, що не знає, Хто він є, відки походить, Чи умерлий, чи живе, Чи слювач, чи те що ходить. Досить таких тукти є, А Руснін найбільше. Запінтайтесь, хто ти є, Грік-кетюки, відраже. А другий знов „Рошен“ скаже, Прибрав іня вряже, Як вам ще допінні не знаєт, Як ся має називати? АННА ХОМЯК.

ПЕРША ЖЕРТВА З КОЛЯДИ НА РІДНУ ШКОЛУ

Малі діти з Френкфурт, Пг., прислали свого року першу коляду до Обєднаня з салудючим листком: Ми, українські діти з Френкфурт, Па., заколядували \$5,30, а мой мама додала 70 центів, то разом буде \$6. Ті гроші прислали до Обєднаня і просимо Вас заслати їх до Рідної Школи в Галиччю з тим, щоби \$3 роздати бідним голодним дітям.

Колядували: Агафії Михайлачю, Ольги Михайлою, Зодії Додега, Стефана Костельської і Анна Мельник. Пише і передала до Обєднаня: Анна Мельник.

ПРОТИ САМОВЗАНСТВА

УКРАЇНЬСЬКА ПАРЛЯМЕНТАРНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ПРО ВИСТУП Д-РА РОМАНА СМАЛЬ-СТОЦЬКОГО І ПРО УКРАЇНЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ.

Дня 14. грудня м. р. в польській пресі появилася лист д-ра Романа Смаль-Стоцького до Міністра Освіти Станіслава Грабського. Зприводу того листа Українська Парляментарна Репрезентація вважає необхідним заявити салудюче:

- 1. Справа Українських Високих Шкіл не є справою окремих осіб, як навіть Інститутів, а є справою всього Українського Народу, і розважання цієї справи, як і всіх політичних справ, єдино покликаним є політичне представництво Українського Народу — Українська Парляментарна Репрезентація. 2. Лист д-ра Романа Смаль-Стоцького і тих, що за ним стоять, є актом грубої провокації і самозванства, а разом і прозов деморалізацій, розкладової роботи польських урядових і політичних чинників у відношенню до Українського Народу.

3. Спроба польського уряду розвязати справу Українського Університету поза племячю Укр. Парлям. Репрезентації за допомогою невідповідальних осіб змряє до того, щоби пообтупити свого міжнародного зобовязання, зафіксованого в ухвалі Союзу від 26. вересня 1922 року про заохочення на протязі 2-ох літ до 26. вересня 1924 року нового Українського Університету на теренах Східної Галиччини. 4. Єдиним осласком Українського Університету Українська Парляментарна Репрезентація вважає місто Львів, Варшава, від 19. грудня, 1925 року.

На увагу п. прокуратора: Звертаємо увагу, що повніший текст появилася одночасно і в польських несконфіскованих газетах, м. и. у львівському „Слові Польським“, ч. 352 з 24. м. и.

УНДО ПРОТИ ДЕКЛАРАЦІЇ ДР. РОМАНА СМАЛЬ-СТОЦЬКОГО

КОМУНКАТ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНОГО ОБЄДНАННЯ.

Українське Національно-Демократичне Обєднання вважає опублікований польською пресою дня 14. XII с. р. лист д-ра Романа Смаль-Стоцького до міністра освіти Ст. Грабського актом грубої провокації з боку невідповідального самозванця УНДО і найірраційнішою протестує проти того нечуваного, яке факту фальшування думом і настроїв заслужених для нашої нації української культурної громади, а український народ віджекує себе від того роду нечесливих обєднань. Зважаючи, що директором цієї чергової деморалізації та національного самопокинення є польський уряд, а зокрема міністер Грабскі, УНДО з обуренням протестує проти тієї рої рої уряду, що використовує для своїх цілей самозванців, інших незаявних і зтеперішнім життям українського народу під польське тівля, та намагається при допомозі їх нікчемних шуків зиввати собі політичний капітал для закордону на шкід українського народу.

УНДО заявляє і підкреслює, що єдино покликаним до розважання усіх політичних справ українського народу, а в тому числі й університетської, є політичне представництво українського народу. Всяка акція польських чинників поза племячю того умалцованого і надленого дворян українського народу представництва є розкладова і руйнішюча. Президія Українського Національно-Демократичного Обєднання: Др. Дмитро Левинський, голова; В. Целевий, секретар.

БАНКІТИР УМЕР

комедія з сльського шкільного на три дії. виступає в сіій штуді 14. осіб. — Ціна 35 центів. Замовлення слати до книгарні „Свобода“. „S V O B O D A“, 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

Історія України

написав МИКОЛА АРКАС НОВЕ ДОПОВНЕНЕ І УЛПШЕНЕ ВИДАННЯ.

684 СТОРОНИ ДРУКУ НА ЛІПШОМУ ПАПЕРІ.

330 ІЛЮСТРАЦІЙ. В ГАРНІЙ ПОЛОТНЯНІЙ ОПРАВІ ІЗ ЗОЛОТИМИ ВНИТКАМИ. ЦІНА \$3.50. Продає „СВОБОДА“ 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

НА СВЯТА

Календар у. Н. Союзу... 60 ц. Сітня Календар... 25 ц. Лист. папір з вершиками по 10 ц. „СВОБОДА“ 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

